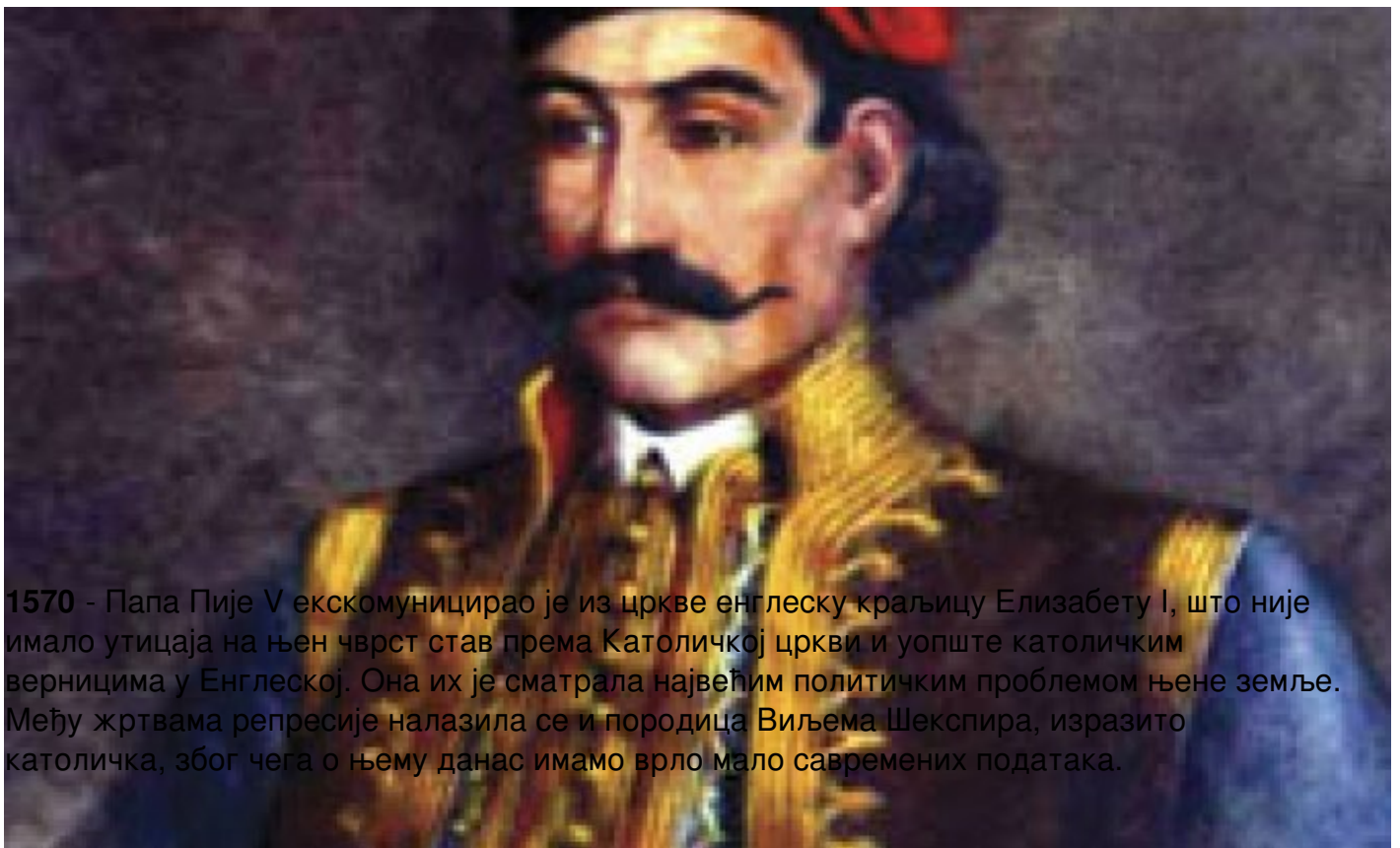

На данашњи дан 1815. године убијен је српски војвода Станоје Главаш, један од челника Првог српског устанка. Право име било му је Станоје Стаматовић. Убијен је према налогу Сулејман паше, после пропасти Хаџи-Проданове буне. На збору у Орашцу, на Стретење 1804. одбио је да предводи Први српски устанак и на његов предлог за вожда је изабран Карађорђе. Његово херојство у боју на Делиграду, у ослобађању Прокупља, опсади Београда и другим биткама опевано је у народним песмама, а Ђура Јакшић је написао и историјску драму "Станоје Главаш".

1570 - Папа Пије V екскомуницирао је из цркве енглеску краљицу Елизабету I, што није имало утицаја на њен чврст став према Католичкој цркви и уопште католичким верницима у Енглеској. Она их је сматрала највећим политичким проблемом њене земље. Међу жртвама репресије налазила се и породица Виљема Шекспира, изразито католичка, због чега о њему данас имамо врло мало савремених података.

1707 - Рођен је италијански писац Карло Голдони, обновитељ италијанске комедије. Дела: комедије "Мирандолина", "Рибарске свађе", "Тврдица", "Коцкар", "Ласкавац", драма "Далматинка".

1723 - Умро је енглески архитекта Кристофер Рен, оснивач Краљевског друштва у Лондону (академија наука) и његов први председник од 1680. до 1682. Заслужан је за усвајање ренесансних архитектонских узора и напуштање дуге традиције зидања у касноготичком маниру. После пожара који је опустошио Лондон 1666, укључујући 53 цркве, пројектовао је низ здања, међу којима и монументалну катедралу Светог Павла.

1778 - Рођен је аргентински генерал и национални херој Хосе де Сан Мартин, ослободилац Аргентине, Чилеа и Перуа од шпанске колонијалне власти, који је са Симоном Боливаром предводио јужноамерички покрет за независност. Укинуо је ропство, прокламовао слободу штампе, оснивао библиотеке и настојао да културно препороди своју земљу.

1785 - Умро је Павле Јулинац, српски историчар и преводилац, аутор прве објављене историје Срба на српском језику. Пореклом је био из племићке граничарске породице, највероватније из Сегедина. Завршио је лицеј у Пожуну (данас Братислава). Од 1753. борао је у Русији, где је започео каријеру војника и дипломате. од 1762. ради при руском посланству у Будиму па у Бечу, а од 1783. налази се на месту руског генералног конзула у Напуљу. "Краткоје веденије в историју происхожденија славно-сербскога народа" објавио је у Венецији 1765. под утицајем његовог пожунског професора Јана Томке-Саског. Превео је са француског и у Бечу 1776. објавио Мармонтеловог "Велизарија", роман опште популаран широм тадашње Европе.

1841 - Рођен је француски сликар Пјер Огист Реноар, један од најистакнутијих импресиониста и највећих европских сликара 19. века. Радио је портрете, актове, композиције из савременог живота, мртву природу, пејсаже, с неупоредивим осећањем за љупка лица, животну радост и префињен колорит и развио је израз карактеристичан по светлоружичастим и модрим тоновима. У старости је радио и скулптуре, претежно актове једре форме.

1842 - Рођен је Карл Мај, немачки књижевник. Плодан и популаран аутор, писао је лаку литературу забавног карактера. Био је најтиражнији немачки аутор. Дела: "Винету", "Благо у сребрном језеру", "Син ловца на медведе", "Од Багдада до стамбола", "У балканским гудурама".

1873 - Рођен је италијански оперски певач Енрико Карузо, један од највећих тенора у историји опере. Био је посебно цењен као извођач рола у операма Ђузепеа Вердија и Ђакома Пучинија и интерпретатор канцоне. Један је од првих певача који је снимиио грамофонске плоче. Дела: "Успомене", "Методи певања".

1885 - Немачка је анектирала Тангањику (Немачку Источну Африку), која ће остати

немачка колонија до краја Првог светског рата. Данас је Тангањика саставни део источноафричке државе Танзаније, осим територија Руанде и Бурундија.

1899 - Умро је оснивач британске новинске агенције Ројтер - Паул Јулијус фон Ројтер. По рођењу био је немачки Јеврејин, право име било му је Израел Бир Јосафат. Извесно време радио је у новинској агенцији Аваз у Паризу, а затим је основао новинску агенцију Ројтер, која се и данас зове по њему. Ројтер је после француског Аваса (данас Франс прес) друга најстарија новинска агенција на свету.

1948 - Комунисти су у Чехословачкој приграбили власт "фебруарским ударом", принудивши председника владе Едуарда Бенеша да прихвати оставке некомуниста у влади.

1949 - Посмртни остаци Корнелија Станковића свечано су сахрањени у Алеји великана на Новом гробљу у Београду, након што су пренети из Будимпеште, где је Станковић умро 1865. Станковић је оснивач новог националног правца у српској музици. Записивао је и хармонизовао српско црквено појање. Рођен је 1831. у древној породици будимских Срба. Школовао се у Араду, Сегедину, Пешти, а у Бечу је студирао композицију. У Сремским Карловцима проучавао је и бележио усменом традицијом сачувано српско црквено појање. Био је хоровађа Београдског певачког друштва. Допринео је да се за српску музику заинтересују страни композитори, посебно руски, укључујући Чајковског ("Српски марш", данас познат као "Словенски") и Николаја Римског-Корсакова ("Фантазија на српске теме"). Дела: "Православно црквено појање у српскога народа", шест свезака "Српских народних песама", које је хармонизовао за хор, за глас и клавир, или само за клавир.

1954 - Египатски председник Мухамед Нагиб принуђен је да поднесе оставку, а сву власт је као премијер и председник Револуционарног савета преузео Гамал Абдел Насер, његов близак сарадник приликом обарања краља Фарука I у јулу 1952.

1956 - У говору на 20. конгресу Комунистичке партије Совјетског Савеза, Никита Хрушчов је осудио владавину Стаљина.

1972 - Совјетски васионски брод "Луна 20" вратио се на Земљу са узорцима Месечевог

гла.

1976 - САД су ставиле вето на резолуцију Уједињених нација којом је осуђена израелска анексија источног Јерусалима.

1983 - Умро је амерички писац Томас Ленијер Вилијамс, познат као Тенеси Вилијамс. Описивао је свет сексуалности и насиља и неретко је нападан због склоности ка шокантном и сензационалном. Дела: драме "Стаклена менаџерија", "Трамвај звани жеља", "Мачка на усијаном лименом крову", "Тетовирана ружа", "Нежна птица младости", "Лето и дим", "Ноћ игуане", "Цамино реал", "Виџа Царре", "Одећа за летњи хотел", "Не о славујима", романи "Римско пролеће госпође Стон", "Моизе и свет разума", збирке прича "Једна рука", "Тврда-шећерлема", збирка песама "У зиму".

1986 - Филипински диктатор Фердинанд Маркос, који је Филипинима владао од 1965. као председник, а од 1972. као диктатор, уз подршку САД, поднео је оставку и побегао из земље. Због крађе гласова и објављивања "победе" на председничким изборима над Корасон Акино - удовице опозиционара Бењина Акина, чије је убиство 1983. организовао Маркос, избила је побуна названа "власт народа" под вођством шефа армије генерала Фидела Рамоса и министра одбране Хуана Енрилеа. САД су након побуне одустале од даље подршке Маркосу.

1991 - Ирачка ракета "скад" погодила је у Заливском рату касарну америчких маринаца код саудијског града Дахран и усмртила 28 војника.

1993 - Бомба коју су у њујоршком Светском трговинском центру подметнули исламски терористи убила је шест и ранила више од 1.000 људи.

1993 - Ким Јонг Сам је преузео дужност председника Јужне Кореје као први цивил на челу те азијске државе после 32 године.

1994 - Јеврејски насељеник Барух Голдштајн усмртио је 43 муслиманска верника у цамији у Хеброну. Убрзо затим, од стране присутних, претучен је до смрти.

1994 - САД су протерале руског дипломату Александра Лисенка, тврдећи да је реч о шефу руских обавештајаца у Вашингтону.

1995 - Лондонски дневник "Гардијан" објавио је да су босански муслимани тајно наоружавани преко аеродрома у Тузли, уз подршку НАТО, чиме је кршена резолуција УН.

1998 - Дужност председника Јужне Кореје преузео је Ким Де Џунг, бивши дугогодишњи дисидентски лидер током војне диктатуре у тој азијској земљи.

1999 - Кина је у Савету безбедности УН ставила вето на продужење мандата снагама УН у Бившој Југословенској Републици Македонији, што је протумачено као одговор Пекинга на одлуку владе у Скопљу да призна Тајван, због чега је Кина прекинула дипломатске односе с БЈРМ. У БЈРМ су потом остале трупе НАТО, без мандата УН, али су оне убрзо знатно бројчано и технички ојачане и активно су учествовале у НАТО агресији на Србију (СРЈ) месец дана доцније.

2003 - Умро је италијански филмски глумац и режисер Алберто Сорди. Играо је у више од 200 филмова, а двадесетак је режирао. У свет филма ушао је са 15 година, а током дугогодишње каријере тумачио је галерију ликова, приказујући дух Италијана, често с најкомичније стране. Филмови: глума - "Под сунцем Рима", "Бели шеик", "Дангубе", "Херој нашег доба", "Мој син Нерон", "Велики рат", "Мејд ин Итали", "Мали, сасвим мали грађанин", режија - "Опростите, да ли сте за или против?", "Италијан у Америци", "Помози ми љубави".

2004 - Скупштина Чешке одлучила је да 100 војника чешке војске пошаље у Авганистан. Реч је о првој борбеној улози чешких оружаних снага од Другог светског рата.

2005 - Умро је британски правник Питер Бененсон, оснивач међународне организације за заштиту људских права - Амнести интернешнал.

2007 - Иранска Револуционарна гарда, убила је 17 побуњеника на северозападу Ирана, недалеко од Турске границе. Иран се суочава са проблемом неколицине побуњеничких покрета са етничким и верским мотивима.

2007 - Иран је успешно лансирао у орбиту прву ракету - носач сателита, дело домаћих научника. У сарадњи с Русијом Иран је лансирао у свемир две године раније сателит "Сина 1".

2012 - Преминуо је шведски глумац Ерланд Јозефсон, дугогодишњи сарадник Ингмара Бергмана у више од 40 филмова и представа. Светску славу постигао је улогом у Бергмановом остварењу "Призори из брачног живота" 1973. Био је директор Краљевског позоришта у Стокхолму. Сарађивао је и са Тарковским - "Носталгија" (1983), "Жртва" (1986), па и са српским редитељем Гораном Марковићем у филму "Вариола вера".

(Танјуг)